

(המשך מעמוד 15)

והיתוף כל הגופים, התנועות והאירגונים המהווים את מחנה השלום הישראלי. היו בכינוס נציגים של כל התנועות. היו שם אנשים מ"שלום עכשיו", מר"ח, מה"ש, שומרי הצעיר, מקבוצי התק"ם, מתנועת "המזרח אל השלום", מרץ ואחרים. כולם, ללא יוצא מן הכלל, תמכו ברעיון ובהצהרת-הכוונות של השניים. כולם אהבו את שיעורו של מאמץ, כדי לשכנע את הגופים שבהם הם חברים, כדי שאלה יתמכו ויצטרפו ליוזמה.

עם "שלום עכשיו" היתה לשניים בעייה. בדיוק באותו היום החליטה התנועה לערוך בחופשת המורים מצעד מכפר-קאס לירושלים. אחרי סידרת-מגישות ויתרו אנשי "שלום עכשיו" על המצעד שלהם, והבטיחו לתמוך במצעד של "קו אדום". הם ביקשו פירוש של המקורות הכספיים של התנועה החדשה ופירוט של הסיסמות שיישאו במצעד.

ההחלטה על הסיסמות היתה קפדנית ביותר, וקבעה מיספר מצומצם של סיסמות שהיה מקובל על כל הגופים והתנועות. המטרה היתה לאסוף כמה שיותר אנשים למצעד. במקביל למגעים עם התנועות, נערכו גם

בתל-אביב, שבה עמדו זמרים עבריים מן השורה הראשונה, לצד זמרים ערביים מהשורה הראשונה, ריגשה אפילו את אלה מבין המפגינים שצברו כבר שעות-הפגנה רבות במהלך השנים. גם הופעתו של הפ"ו פוספור שיעיה לייבוץ בעצרת בירושלים ביום שלמחרת, השאירה רושם עמוק. ואולי הדברים האלה הביאו את אנשי השמאל להכריז שאסור לתת לתנועה לנוע, וכי חייבים להמשיך בפעילות. המצעד עלה לתנועה 61 אלף שקל. בינתיים נשארו חובות של 30 אלף שקל, שאותם צריך לכסות בזמן הקרוב.

גם אלון וגם יוריק, שעברו קורס מזורז ומעמיק בפוליטיקה, אינם מוכנים להמשיך ולשאת את התנועה על כתפיהם. הם מתנגדים לחזור לכפר השקט ולחיייהם היומיומיים. שניהם היו מוכנים להמשיך בפעילות, אך לא בקו הראשון. הם מעדיפים שמישהו אחר יעשה זאת.

- של מי היה הרעיון?
- אלון: הצעד הראשון היה אמנותי. מעין תגור בה. האישקט הרציני שלי התחיל במילחמת-הלבנון. שם איבדתי את השקט שהיה לי פה, בכפר.
- מה בדיוק קרה?

הניקרה ולהתחיל לצעוד משם. היו לי עוד כל מיני רעיונות, אבל הצעדה נראתה הרבה הכי מעשי. והיתה המון תמימות. חשבתי שמאות אלפים עוברים את אותן התחושות שאני עובר, ובאותה עוצמה.

אלון: ישבתי אצל חבר שלא מתערב ברד"כ כלל בפוליטיקה, ואמרתי לו שלדעתי צריך ללכת עם שלט גדול. הוא נורא התלהב ואמר: ויאללה, נלך עם הכבשים!

- מדוע חשבת כך?
- אלון: יושבתי אצל חבר שלא מתערב ברד"כ כלל בפוליטיקה, ואמרתי לו שלדעתי צריך ללכת עם שלט גדול. הוא נורא התלהב ואמר: ויאללה, נלך עם הכבשים!
- ומה היה הצעד הראשון אחרי הרעיון?
- אלון: להתחיל לחשוב למי לטלפן.
- יוריק: באותה השבת טילפנתי לשני חברים, או יותר. ואחריכך התחלנו לנסוע ולדבר עם אנשים.
- אנשים נענו ברצון, או שהם חשבו שזו?
- יוריק: חלק מהאנשים נענו, אחרים נענו בחשש.
- ממה חשש?
- אלון: היו יהודים שחששו מזה שיש ערבים, היו שחששו שזה רק"ח, היו שחששו שזה אש"ף. היו כאלה שחששו מכך ששניים שאינם מוכרים מארגנים את כל העניין ושאלו אותנו מי אנחנו. והקטע הכי בוטה ומכוער היה עם שלום עכשיו.
- למה?
- אלון: כי כשנבדאם חסר ניסיון במגעים פוליטיים בא לומר עם אדם מנוסה, יש למנוסה שתי ברירות. הוא יכול להיות אנושי ומתחשב, או שהוא יכול לנצל ולשחוק. לא תיארתי לעצמי שלשלום עכשיו יהיה אינטרס לשחוק את הרעיון.
- יוריק: השלב הראשון היה למכור להם את הרעיון, ואז פתאום התברר שאין למי למכור.
- מה זאת אומרת?
- יוריק: הם העמידו תנאים. אנחנו כאנו למכור רעיון, אמרנו שאנחנו רוצים שיתוף-פעולה עם הערבים, אבל הם העמידו תנאים. כסף נתנו לנו שלוש אפשרויות לשתוף-פעולה. כאזרחים אי אפשר היה לקבל אף אחת מהן.
- התייאשתם?
- אלון: לא ויתרנו עד הרגע האחרון, עד שה מיצעד הגיע לתל-אביב. אף-על-פי שהיו כאלה שאמרו שצריך להילחם בהם, אנחנו עשינו כל מאמץ שהם ישתתפו.
- וזה הבהיל אותכם?
- אלון: זה הרגיו אותנו, זה כאב לנו.

העצרת בירושלים: הפרוספור ליבוץ נואם בגשמי, ביקשנו דבר קשה: ללכת!

אלון: המילחמה עברה לי מעל לראש. אתה בונה משהו לדורות, חושב על כל פרט, ופתאום הכל מתערער לחלוטין. היו לי הזיות על מחלקת-טנקים שיודרת כאן בוואדי שליך הבית שלי. התגברתי על זה, עד שהתחילה ההתקוממות, עד שראיתי את הריכוז.

אלון: שמעתי חדשות, ראיתי טלוויזיה, לא הרבה. אבל הייתי פעם בעזה, אני יודע מה זה ואני יכול לראות את ההקצנה. ואז, אחרי שהייתי בעזה, עזבתי את הארץ.

אלון: ב-1973, מיד אחרי השרות הצבאי שלי. שרתת בעזה בתקופת השרות הסדיר? אלון: כן, בתקופה של אריק שרון. וריכוזי ההתקוממות עכשיו הזכיר לי את התקופה ההיא, את הכל. פתאום חשבתי מה אני בונה? למה אני בונה? הקיום והשקט פה נעשה רוע ואכזר. ואז התחלתי לדבר.

אלון: עם מי? אלון: עם חברים בכפר. פתאום שמתי לב שאני מדבר עם חברים רק על הנושא הזה. הפסקתי לדבר על דברים אחרים. ודרך שיחות עם החברים הגענו לרעיון הזה.

אלון: כן, בוודאי שהיו. למשאל? אלון: היו רגעים שחשבתי: מה אני בכלל עושה כבימים האלה של הפוליטיקה? לא רצית להיכנס לפוליטיקה? אלון: לא, ואני עדיין לא רוצה.

אלון: למה? אלון: כי זה שטח-פעילות מאוד צר ומוגבל. אבל זה שטח פעילות רבי-השפעה. אלון: אני לא יודע. לפי הניסיון שלי קשה לי לראות את ההשפעה. ואני מודד את מיספר האנשים שיצאו מבתיכם והצטרפו. יוריק: אתה מבקש מאנשים דבר מאוד קשה. אתה מבקש מהם ללכת, לא רק להתום על עצומה.

אלון: אתה מתכוון לקושי הסיסי? יוריק: כן.

אלון: חשבתי על 500 אלף. אחרת לא הייתי מאוכזב 15 אלף שהשתתפו. צריך 500 אלף איש שחושבים כך כדי ליצור שינוי ממש.

אלון: אתה הרי חשבת שאתה מראשי הניקרה, שתעבור ליד בתים של אנשים וזה פשוט ייצאו מן הבתים ויצטרפו אליך.

אלון: נכון. אז התגלה לי כל נושא הפירסום, ואיך לחמם את הקהל על העניין, וזה עסק מסובך. לא חשבתי שאני הולך להיות איש-מכירות. אפילו אם מה שאני מוכר זה רעיונות נעלים.

אלון: אתה מתכוון? אלון: היתה לי תחושה של הגיעו מים עד

הפרת האיזון שלי היתה ריגשית, זה היה משהו מאוד אינסטינקטיבי, וגם התגובה היתה מאוד אינסטינקטיבית.

אלון: זאת אומרת שרצית לעשות משהו כדאי להשקיע את המצפון שלך? יוריק: זה דומה אולי למישהו שחשבים יד כדי לגונן על הפנים שלו. כך היה נראה הרגע הראשון שבו החלטנו לעשות את הצעדה. ומבחינתי זה היה רגע של אוברג'וליסט.

אלון: מאיזו בחינה? יוריק: מבחינת הערכה לתוך מה אני נכנס, על מה אני מוותר, למה אני מתחייב ולאיוו תקור פה.

ואו, אחרי הכינוס הראשון של האנשים, שבו נכחו 60 או 70 איש, יהודים וערבים, חשבתי שנוכל להיות בצד ואחרים ימשיכו לארגן. אבל אחרי יומיים התברר שצריך לעשות הערכה מחדר שרת, ואז, בפעם הראשונה, הייתי צריך לשקול את הדברים במלוא התיקף שלהם, והתברר לי שמדובר במחויבות טוטאלית למשך חודש לפחות.

אלון: איזו הקרבה נדרשה ממך? יוריק: הכל, הקרבה טוטאלית. התמסרות טוטאלית. לא יכולתי להמשיך לעשות את מה שאני עושה, לא יכולתי להמשיך לפגוש במי שאני רוצה לפגוש, לא יכולתי להמשיך לדבר עם מי שאני רוצה לדבר.

אלון: אבל עשית את מה שעשית כי רצית להשפיע. יוריק: כן, בוודאי. חשבתי שטמון כאן כוח, ושלוש העקרונות שקבענו — עמידה ברורה נגד הכיבוש, שיתוף-פעולה יהודי-ערבי והאיחוד של כל מי שרוצה לתמוך במטרות האלה, תוך שמירה על עיקרון אי-מפלגתיות — הם דברים נכונים ונחוצים. חשבתי שגם אופן הביטוי שלהם נכון.

למה אני הייתי צריך לארגן את כל זה? כי אף

אחד אחר לא קם ועשה, למרות שהיו הרבה קריאות דומות. וכשהבנתי מה הכוחות שאני יכול להקריש להם, כשראיתי את מעט הקשרים והיכולת שלי ושל עמיתי, הבנתי שיהיה צורך להתחייב מבחינה טוטאלית.

אלון: ראיית שבמיסגרת האמירה האמנותית הגבול הוא מאוד צר. אתה מתכוון ליכולת ההשפעה של האמירה האמנותית? אלון: בוודאי. לא רציתי שהאמירה האמיתית תהיה כולה פוליטית. זה לא כלי שיכול להכיל את הצעקה. זה לא כלי להוציא דרכו את האמירה לרחוב בצורה אלמנטרית. צריך היה לצעוק צעקה שתהדהד בכל הארץ.

אלון: היית קצת נאיבי, לא? אלון: מאד. מה חשבת שיהיה? אלון: חשבתי על 500 אלף. אחרת לא הייתי מאוכזב 15 אלף שהשתתפו. צריך 500 אלף איש שחושבים כך כדי ליצור שינוי ממש.

אלון: אתה הרי חשבת שאתה מראשי הניקרה, שתעבור ליד בתים של אנשים וזה פשוט ייצאו מן הבתים ויצטרפו אליך.

אלון: נכון. אז התגלה לי כל נושא הפירסום, ואיך לחמם את הקהל על העניין, וזה עסק מסובך. לא חשבתי שאני הולך להיות איש-מכירות. אפילו אם מה שאני מוכר זה רעיונות נעלים.

אלון: אתה מתכוון? אלון: היתה לי תחושה של הגיעו מים עד

"במישור של היציאה נגד הכיבוש יש לי עכשיו הדגשה שהדדן יחד ארוכה ממה שחשבתי שתהיה"

"הייתי חיל בעזה. ב-1972, ועשיתי מה שעושים היום. אבל אז היה יותר מבוקר, יותר אמשי, היה יותר ריסון"